

HIZLALÁSI HATÉKONYSÁG KÜLÖNBÖZŐ LEHETŐSÉGEI

AZ UBM SZAKEMBEREI A MAGRO.HU KONFERENCIÁN

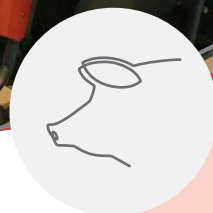
Az átgondolatlan költségcsökkentés a mezőgazdaságban komoly veszélyeket hordoz magában, ráadásul mindössze a tudatosság javításával lehetőség van többletbevételt és profitot elérni úgy, hogy az nem kerül egy plusz forintba sem. Így lehetne összegezni a nemrég befejeződött **HATÉKONYSÁG 2025 Konferencia és Kiállítás** fő üzenetét, amelyet a Magro.hu piactér és hírportál szervezett a Debreceni Egyetem agrár karán, az egyetemmel együttműködve. A szakmai rendezvényen közel negyven előadás hangzott el és öt kerekasztal-beszélgetést hallgathattak meg a 350 résztvevő.

Számos előadás foglalkozott a fenntarthatósággal, a precíziós és tudatos gazdálkodással. A termékfejlesztésről, a szolgáltatási ágazat fejlesztéséről és mesterséges intelligencia használatáról cégvezetők tapasztalatait hallgathatták meg a résztvevők. Több állatfajban is bemutatásra került, hogy az elmúlt 50 évben milyen fejlődésen ment keresztül az állattenyésztés és milyen környezeti lábnyom csökkentést értünk el az intenzív állattartással. Mindenki úgy gondolja, hogy az extenzív állattartás ökológiai lábnyoma a legkisebb, azonban kimutatható, hogy ha az 50 évvel ezelőtti intenzív termelést összehasonlítjuk a jelenlegivel, akkor azt a harmadára csökkentettük.

Az állatos szekció kerekasztal beszélgetésében az UBM csoportot **Fülöp Péter kereskedelmi igazgató** képviselte, ahol a résztvevők egyetértettek, hogy a takarmányiparban az adminisztráció, gyártás és logisztika területén további feladatok vannak a hatékonyság javítása érdekében. A konferencián **Marosi Sándor sertés szaktanácsadó** kollégánk tartott előadást, amelyben a hatékony telepi sertéshizlalás lehetőségeit mutatta be. A következő sorokban partnereink Sándor prezentációjának összefoglalását olvashatják, amely reméljük sok hasznos információval szolgál a tenyésztéshez.

 MAGRO.HU

Szaktanácsadóként és üzletkötőként, tulajdonosokkal, gyakorlati szakemberekkel, heti szinten beszélgetünk a hatékonyságról. Számomra az előadásra történő felkészülés során újdonság volt, hogy a közgazdaságtan nem tudja önmagában értelmezni a hatékonyságot, azt az eredményességgel együtt tárgyalja és értelmezi. Ugyanakkor fontos, hogy a hatékonyság nem egyenlő az eredményességgel.

„A hatékonyság azt jelenti, hogy helyesen tesszük a dolgokat. Az eredményesség azt jelenti, hogy helyes dolgokat teszünk.”
(forrás: Peter F. Drucker)

A hatékonyság a **HOGYAN**-hoz, az eredményesség pedig a **MIÉRT**-hez kapcsolódik. Tehát csakis akkor határozhatjuk meg egy adott tevékenység hatékonyságát, ha pontosan tudjuk, hogy miért csináljuk, mi a cél! Pihenni is lehet hatékonyan, viszont, ha a cél a kertünk rendbe tétele, akkor a pihenés nem lesz hatékony.

A **hizlalás hatékonyságának felméréséhez** a tenyésztőszervezetek pontos célszámokat adnak meg a takarmányozási kézikönyveikben. Meghatározzák, hogy a hizlalási idő függvényében mennyi legyen az adott genetiktól elvárt testtömeg, a napi takarmány felvétel, tömeggyarapodás, fajlagos takarmány hasznosítás, tápanyag bevitel. Amennyiben egy adott telepen vannak mérési eredményeink, ezeket összehasonlíthatjuk a fent említett célértékekkel, ezáltal fel tudjuk mérni, hogy mennyire vagyunk hatékonyak, hol maradunk el, hol kellene változtatni a takarmányozásban, állategészségügyben, férőhelyben, rotáció szervezésben.

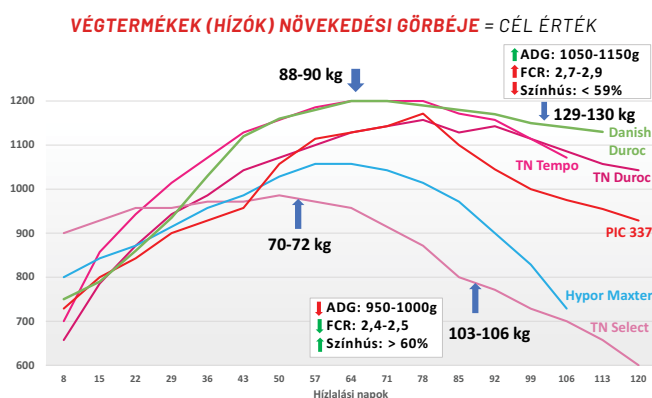

A fent említett célértékek megadják az úgynevezett növekedési görbéket az egyes terminal vonalakban (**1. grafikon**). A növekedési görbék alapján a terminal vonalak két csoportba sorolhatók;

1. **Pietrain** (esetleg belga lapály) alapú tisztavérű vagy szintetikus terminal vonalak (pl.: TN Select, Hypor Maxter stb.), melyeket kis súlyban (100-105 kg) történő értékesítésre tenyésztnek és használnak. Ezek jellemzője, hogy gyorsan eléri a növekedési intenzitásuk csúcsát (70 kg-os testtömegnél), majd egyre nagyobb mértékben csökken a növekedés sebessége. Ezeket a hízókat nem hatékony nagy súlyra (110-115 kg vagy e felett) hizlalni. Ezen genetikáknál a tenyészcélok között első helyen szerepel a fajlagos takarmány hasznosítás és a magasabb színhús arány.
2. A terminal vonalak egy másik csoportja, ahol a növekedésük csúcsát jóval később érik el a hízók (90 kg-os testtömegnél), ezután pedig kisebb mértékben csökken a növekedésük sebessége. Ezekben a terminal vonalakban elsődleges cél a napi takarmány felvétel növelése, ezáltal a tömeggyarapodás maximalizálása.
  - a. Ezen csoporton belül meg kell különböztetni a skandináv **duroc terminal** vonalakat (danbred duroc, danish duroc, TN duroc, Norvég duroc stb.), amelyek rendkívül nagy takarmány felvételi kapacitással rendelkeznek, ezen keresztül pedig a legnagyobb tömeggyarapodást lehet velük realizálni még kivételesen nagy súlyra (150-160 kg) történő hizlalással is.
  - b. Egy külön csoportot alkot a nagyfehér alapú **szintetikus terminal** vonalak (pl.: TN Tempo, PIC337 stb.), amelyek szintén nagy takarmány felvételi kapacitással rendelkeznek – ebben elmaradnak a skandináv duroc vonalakhoz képest – nagy súlyra (+/- 125 kg) lehet őket hatékonyan hizlalni, de 130 kg feletti súlyban már nem veszik fel a versenyt a skandináv duroc hízókkal.

1. grafikon: Az egyes terminal vonalak növekedési görbéi = napi tömeggyarapodás a hizlási idő függvényében

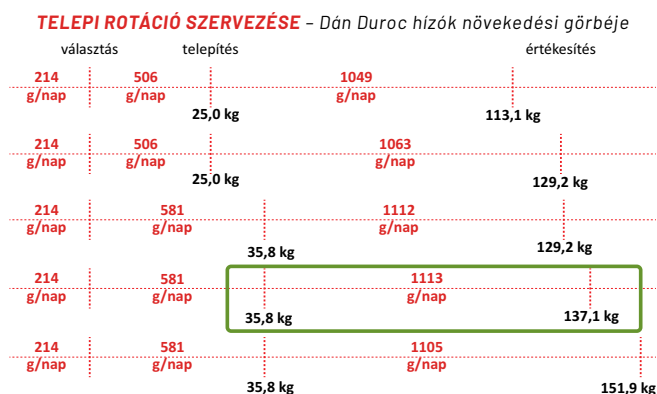
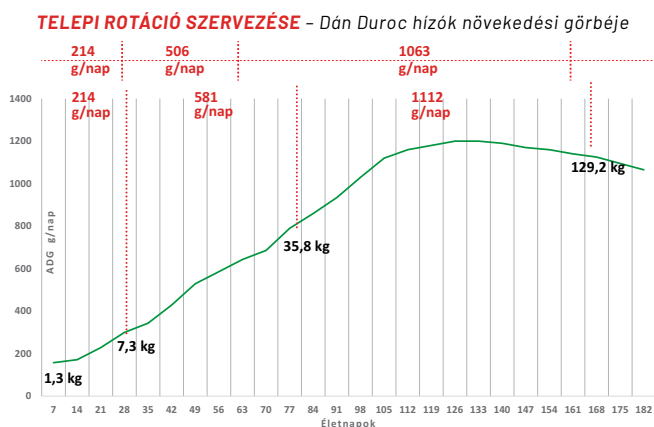
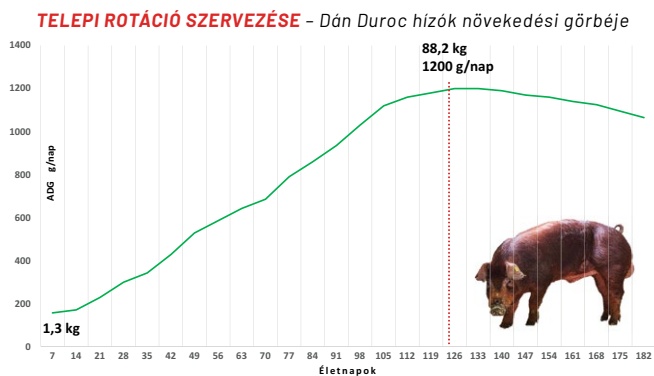
Az 1.) és 2.) csoport között takarmány felvételi kapacásban óriási különbség van. **Takarmányozási oldalról** ezt figyelembe kell venni. Például egy skandináv duroc hízó állománnyal nagy súlyra hizlalás esetén akár 4 fázisú hízó tápsor használata is indokolt, továbbá egy pietrain takarmányhoz képest a beltartalmak jóval alacsonyabbak, ezáltal az egyes fázisok árban jóval „olcsóbbak”.

Ebből az alacsonyabb beltartalmú tápból többet tudnak felvenni a duroc hízók, ezáltal esetükben az „olcsóbb táp” hatékonyan fog működni. Költséghatékonyságra hivatkozva ne használjuk ezt a tápsort pietrain alapú hízók esetében, mert az eredmények jóval el fognak maradni a várthoz képest.

Menedzsment oldalról, a telepi rotáció szervezésében szintén figyelembe kell venni az 1.) és 2.) terminal vonal csoport közötti növekedési görbe különbségeket. A különböző telepítési és értékesítési testtömegek hatása a hizlás alatti tömeggyarapodásra és fajlagos takarmány hasznosításra nagyon eltérő az egyes terminal vonalakban. Az egyes terminal vonalakat eltérő értékesítési súlyra találták ki és fejlesztik a tenyésztéssel, ezt figyelembe kell venni a telepi rotáció kialakításában (**2. grafikonok**).

2. grafikonok: Az egyes terminal vonalak növekedési görbéinek figyelembevétele a telepi rotáció szervezésben

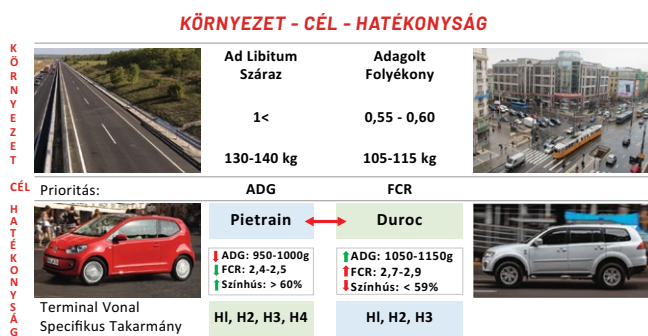

Fontos a helyes cél megválasztása. A **környezeti adottságoknak megfelelő cél** és ennek megfelelő eszközök megválasztása alapján meghatározza, hogy mennyire leszünk hatékonyak. Például, ha adagolt-folyékony takarmányozási rendszerünk van, kevés férőhellyel rendelkezünk (0,6-0,7 m²/hízo), alacsony súlyra tudunk értékesíteni (110 kg) akkor egy pietrain alapú terminal vonal választásával kiváló eredményeket érhetünk el fajlagos takarmány hasznosításban és mindezt rendkívül hatékonyan.

Amennyiben ugyanebbe a rendszerbe egy skandináv duroc hízó állományt teszünk, ez már nem lesz hatékony. Miért? Mert nagysúlyra történő értékesítésre lett kitalálva a genetika és ha 110-115 kg-os testtömeggel értékesítjük - annak ellenére, hogy profitot termel az utolsó hetekben -, a legintenzívebb növekedési szakaszban küldjük el a telepről a hízókat, ami után még 3-4 hétig is tudnának kimagasló profitot termelni. Tehát ez esetben a jó természetes mutatók mellett elmaradt profitról beszélünk, ami nem lesz hatékony.

Természetesen bármilyen rendszerben tudunk bármilyen terminal genetikát hizlalni, mint ahogy „kis benzines autóval közlekedhetünk autópályán” vagy „nagy dízel autóval közlekedhetünk városban”, hatékonyak akkor vagyunk, ha a célnak megfelelő eszközt választjuk ki (**3. ábra**).

3. ábra: Környezet - Cél - Hatékonyság összefüggései

Hatékonnyak akkor leszünk, - nemcsak a hizlalásban, de az életünk bármely területén - ha adottságainknak megfelelően határozzuk meg a céljainkat és ennek megfelelő eszközöket választunk.

TOVÁBBI SERTÉSSZAKMAI KÉRDÉSEKBE KÉRJÜK KERESSÉK KOLLÉGÁINKAT A JÖVŐBEN IS.

Az előadás elkészítéséhez az alábbi forrásokat használtuk.

- Adatok a hypor genetikához:
  - <https://www.hypor.com/en/resources/management-guides>
- Adatok a danbred genetikához:
  - <https://danbred.com/manuals/#feeding>
- Adatok a PIC genetikához:
  - <https://www.picrsa.co.za/growth-curve>
  - <https://www.pic.com/resource-category/manual>
- Adatok Topigs Norsvin genetikához:
  - <https://topignorsvin.com/wp-content/uploads/2020/02/Feeding-Manual-Norsvin-Duroc.pdf>
  - <https://topignorsvin.dk/wp-content/uploads/sites/17/2024/11/Feeding-Manual-TN-Tempo-Progeny-Metric.pdf>
  - <https://feedmonitor.topignorsvin.com>

UBM Csoport • 2085 Pilisvörösvár, Kisvasút u. 1.
 ☎ +36 26 530 540, ☎ +36 26 530 541
 ✉ info@ubm.hu, 🌐 www.ubm.hu

